

XXI. évfolyam, 23. szám, 2018

AGRÁRPIACI JELENTÉSEK

GABONA ÉS IPARI NÖVÉNYEK

**Gabona és Ipari Növények
XXI. évfolyam, 23. szám, 2018**

Megjelenik kéthetente
2018. november 29.

Felelős szerkesztő
Dr. Stummer Ildikó

Szerző
Dr. Molnár Zsuzsa
molnar.zsuzsa@aki.gov.hu
Pásztor Zsuzsanna
pasztor.zsuzsanna@aki.gov.hu

Kiadó
Agrárgazdasági Kutató Intézet
H-1093 Budapest, Zsil utca 3-5.
Postacím: H-1463 Budapest, Pf.: 944
Telefon: (+36 70) 501-0446
Fax: (+36 1) 217-8111
www.aki.gov.hu
aki@aki.gov.hu
https://pair.aki.gov.hu

ISSN 1418 2130

A Gabona és Ipari Növények piaci jelentésén kívül kínáljuk még a Baromfi; Élőállat és Hús; Zöldség, Gyümölcs és Bor; Tej és Tejtermékek piaci jelentéseket is.

A kiadványokkal kapcsolatban részletes felvilágosítást ad:
Publikációs Csoport
publikacio@aki.gov.hu
Telefon: (+36 70) 501-1156

Minden jog fenntartva. A kiadvány bármely részének sokszorosítása, adatainak bármilyen formában (nyomtatott vagy elektronikus) történő tárolása vagy továbbítása, illetőleg bármilyen elven működő adatbázis-kezelő segítségével történő felhasználása csak a kiadó előzetes írásbeli engedélyével történhet.

Tartalomjegyzék

Összefoglaló.....	3
Gabonapiaci jelentés.....	4
Búza.....	4
Kukorica.....	4
A gabonafélék jegyzése.....	7
Termelői és kikötői árak.....	10
Gabonapiaci információk.....	13
Olajnövény-piaci jelentés.....	15
Szójabab.....	15
Repcemag.....	15
Napraforgómag.....	15
Az olajmagok és származékaik jegyzése.....	17
Termelői és kikötői árak.....	20
Olajmagpiaci információk.....	22
Bioüzemanyag melléklet.....	24

Összefoglaló

A Nemzetközi Gabonatanács (*IGC*) novemberi tájékoztatása szerint a 2019/2020. gazdasági évi termést adó búza globális termőterülete három év után először nőhet, közel 220 millió hektárra (+1 százalék).

Az USA-ban a 2017. évinél valamivel több, 372 millió tonna kukoricatermést jeleznek az *IGC* szakértői.

Az idén Románia vált az EU legnagyobb kukoricatermelőjévé: 4,7 tonna/hektár hozam (+24 százalék) mellett 2,5 millió hektárról 12 millió tonna (+22 százalék) tengeri került a tárolókba.

A világ legnagyobb szójababtermelőjénél, az USA-ban közel 36 millió hektáron fejeződött be a szójabab betakarítása, és 3,5 tonna/hektár hozam mellett rekordtermés, 125 millió tonna (+4 százalék) került a tárolókba.

A párizsi árutőzsdén (*Euronext/MATIF*) 370 euró/tonna alá ereszkedett a repcemag fronthavi jegyzése november utolsó napjaiban.

A világ két meghatározó napraforgómag-termelőjénél, Oroszországban és Ukrajnában az *Oil World* elemzői 27,1 millió tonna napraforgómag-termést jeleznek, ami 2,6 millió tonnával múlja felül a 2017. évi kibocsátást.

Az *F.O. Licht* elemzői szerint a világ biodízel-termelése (zsírsav-metil-észter és hidrogénezett növényi olaj együtt) 36,8 millió tonna lehet 2018-ban, 4 százalékkal több, mint egy évvel korábban.

Gabonapiaci jelentés

Búza

A Nemzetközi Gabonatanács (*IGC*) novemberi tájékoztatása szerint a 2019/2020. gazdasági évi termést adó búza globális termőterülete három év után először nőhet, közel 220 millió hektárra (+1 százalék). A búza-termelésben világelső Európai Unióban az őszi búza termőterülete 24,3 millió hektárra (+6 százalék) nő a *Tallage* francia piacelemző vállalat előrejelzése szerint. A főbb termelő tagországok közül Franciaországban 4 százalékkal 5,1 millió hektárra, Németországban 8 százalékkal 3,3 millió hektárra, Lengyelországban 4 százalékkal 2,4 millió hektárra bővül a növény által elfoglalt terület. Az Egyesült Királyságban, Romániában és Bulgáriában az előző évihez hasonló területről, sorrendben 1,8 millió, 2 millió és 1,1 millió hektárról arathatják le a termést a gazdák jövő nyáron. Magyarországon az Agrárminisztérium (AM) tájékoztatása szerint 937 ezer hektáron, az előirányzott terület 97 százalékán került a földbe a vetőmag 2018. november 7-ig.

Az *IGC* prognózisa szerint Ukrajnában nem változik a növény termőterülete, 6,9 millió hektár adhat termést jövőre is, ugyanakkor Oroszországban 2 százalékkal 26,6 millió hektárra nőhet.

Az USA-ban az egy évvel korábbinál 3 százalékkal nagyobb területet, összesen 16,5 millió hektárt foglalhat el az őszi és a tavaszi búza az előttünk álló szezonban.

Az Oroszországban termelt 12,5 százalék fehérjetartalmú, decemberi szállítású malmi búza kikötői ára 8 dollárral 232 dollár (*USD*)/tonnára csökkent a 2018. október eleje és november eleje között. Ezt a trendet követve Németországban az októberinél 9 euróval olcsóbban, tonnánként 237 dollár/tonna áron kötöttek szerződést a decemberi szállítmányokra novemberben. A decemberben Rouen-ba érkező (*FOB*) malmi búzát 238 dollár/tonnáért (-4 euró) kínálták november 8-án. A decemberi szállítású takarmánybúza franciaországi és romániai/bulgáriai exportára egyaránt 4 dollárral esett a megfigyelt periódusban, előbbi 238 dollár/tonnára, utóbbi 218 dollár/tonnára.

Magyarországon átlagosan 57 ezer forint/tonna körüli áfa és szállítási költség nélküli termelői áron kereskedtek az étkezési búzával november negyedik hetében az AKI PÁIR adatai szerint, ami 23 százalékkal haladta meg az előző év azonos időszakának árát.

A chicagói árutőzsdén (*CME/CBOT*) a búza front-havi jegyzése 180-190 dollár/tonna tartományban mozgott november folyamán. A párizsi árutőzsdén (*Euronext/MATIF*) 200 euró/tonna körül hullámozott a termény legközelebbi lejáratra szóló jegyzése ezalatt.

Kukorica

Az *IGC* legfrissebb, novemberi előrejelzésében 1073 millió tonnára jelzi a kukorica 2018/2019. gazdasági évi globális termését, ami 2,5 százalékkal felülmúlná az egy évvel korábbit. A felhasználás volumenének 1112 millió tonnára történő növekedése (+4 százalék) esetén a zárókészlet akár 13 százalékkal apadhat.

Az USA-ban a 2017. évinél valamivel több, 372 millió tonna kibocsátást jeleznek az *IGC* szakértői. Oroszországban beigazolódottak a korábbi várakozások, és 11 millió tonna kukorica került a tárolókba az idén őszszel, jóllehet ez a volumen 17 százalékkal elmarad a 2017. évitől. Ukrajnában ellenben rekordhozam mellett a korábban vártat (30 millió tonna) és a 2017. évit (24 millió tonna) egyaránt jócskán felülmúló 33,5 millió tonna termést takarítottak be a gazdák.

A *Tallage* szerint az Európai Unióban 8,4 millió hektárról (-1 százalék) 7,1 tonna/hektár hozam (+2 százalék) mellett 60 millió tonna (+1 százalék) kukoricát takarítottak be a gazdák az idén. Franciaországban a termésátlag 15 százalékos romlása és a betakarított terület 5 százalékos zsugorodása a termés 19 százalékos visszaesését eredményezte, így mindössze 11,8 millió tonna kukorica került a tárolókba. Ezzel az eredménnyel Franciaország az EU meghatározó kukoricatermelőinek rangsorában a második helyre szorult. Ebben az évben Románia vált az EU legnagyobb kukoricatermelőjévé, 4,7 tonna/hektár hozam (+24 százalék) mellett 2,5 millió hektárról 12 millió tonna (+22 százalék) tengeri került a tárolókba. Magyarország 7,4 millió tonna körüli kibocsátásával megőrizte harmadik helyét (AM). Olaszországban 8 százalékkal 6,2 millió tonnára nőtt az idei termés, köszönhetően a hozam javulásának. Franciaország mellett Németország szenvedett el jelentős termés kiesést az idén a rendkívül forró, aszályos nyári idő következményeként, így ott 2,8 millió tonna kukorica termett. Az egy évvel korábbinál 38 százalékkal alacsonyabb terméshez a hozam 24 százalékos romlása (8,0 tonna/hektár) és a terület 22 százalékos zsugorodása egyaránt hozzájárult.

Az USA kivételével világszerte ereszkedett a kukorica ára az északi félteke betakarításával bővülő kínálat eredményeként október folyamán. Az Amerikai Egyesült Államokban a csapadékos idő hátráltatta a betakarítást és a gazdák is vonakodtak megválni árujuktól, ami akadályozta az ár csökkenését, így ott az október elejihez hasonlóan 169-172 dollár/tonna (USA) áron szerződtek a decemberi–januári szállítású kukoricára november elején is. Ugyanakkor a Fekete-tenger térségében 4-8 dollárral 165-177 dollár/tonnára süllyedt a következő negyedévben kiszállítandó kukorica kikötői ára, ami jelzi a régió bőséges tartalékait. A Franciaországban megtermelt, decemberben feladandó árut az október

elejénél 5 dollárral, a brazíliait 10 dollárral olcsóbban értékesítették: előbbi 203, utóbbi 170 dollár/tonnába került november 8-án. Magyarországon a fizikai piacon átlagosan 48 ezer forint/tonna termelői áron forgott a termény az AKI PÁIR adatai szerint november negyedik hetében, az egy évvel korábbinál 3 százalékkal magasabb árszinten.

A kukorica fronthavi jegyzése 140 dollár/tonnára ereszkedett a chicagói árutőzsdén november második felében. Ezzel egy időben a párizsi árutőzsdén 170-175 euró/tonna tartományban ingadozott a termény legközelebbi lejáratra szóló jegyzése.

1. táblázat: **A gabonafélék termelői ára Magyarországon**

	HUF/tonna		
	2018. 46. hét	2018. 46. hét/2018. 45. hét (százalék)	2018. 46. hét/2017. 46. hét (százalék)
Étkezési búza	57 203	99	128
Takarmánybúza	57 091	104	126
Takarmánykukorica	47 280	103	110
Takarmányárpa	52 415	97	134

Megjegyzés: A termelői ár az áfát és a szállítási költséget nem tartalmazza.
 Forrás: AKI PÁIR

2. táblázat: **A búza legközelebbi lejáratra szóló jegyzése a hazai és a nemzetközi tőzsdéken**

		Szállítási határidő	Mértékegység	2018. 11. 21.	2018. 11. 22.	2018. 11. 23.
Budapesti Értéktőzsde (BÉT)	Malmi búza	–	HUF/tonna	–	–	–
	Takarmánybúza	–	HUF/tonna	–	–	–
Párizsi árutőzsde (Euronext/MATIF)	Búza	2018. december	EUR/tonna	199	201	199
Chicagói árutőzsde (CME/CBOT)	Búza	2018. december	USD/tonna	183	–	184

Megjegyzés: A malmi búzát 2017. május 2., a takarmánybúzát 2016. szeptember 1-től nem jegyzik a BÉT-en.
 Forrás: BÉT, Euronext, CME Group

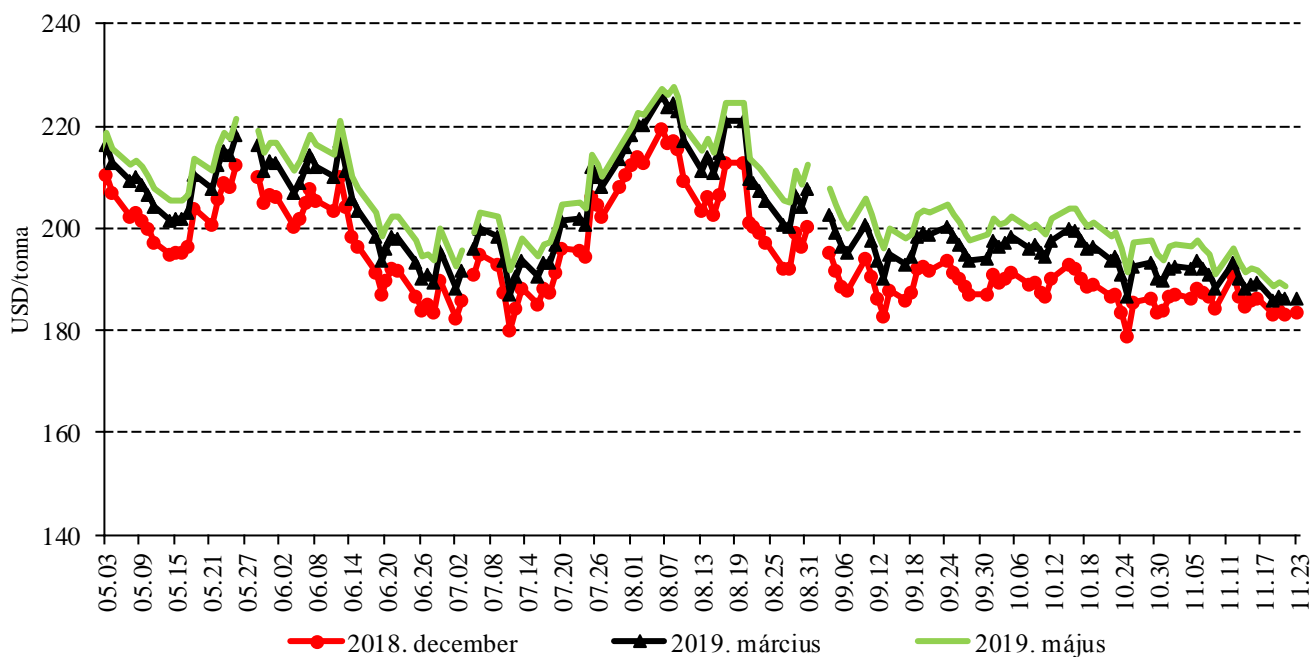
3. táblázat: **A kukorica legközelebbi lejáratra szóló jegyzése a hazai és a nemzetközi tőzsdéken**

		Szállítási határidő	Mértékegység	2018. 11. 21.	2018. 11. 22.	2018. 11. 23.
Budapesti Értéktőzsde (BÉT)		–	HUF/tonna	–	–	–
Párizsi árutőzsde (Euronext/MATIF)		2019. január	EUR/tonna	174	175	174
Chicagói árutőzsde (CME/CBOT)		2018. december	USD/tonna	142	–	141

Megjegyzés: A takarmánykukoricát 2018. szeptember 3. óta nem jegyzik a BÉT-en.
 Forrás: BÉT, Euronext, CME Group

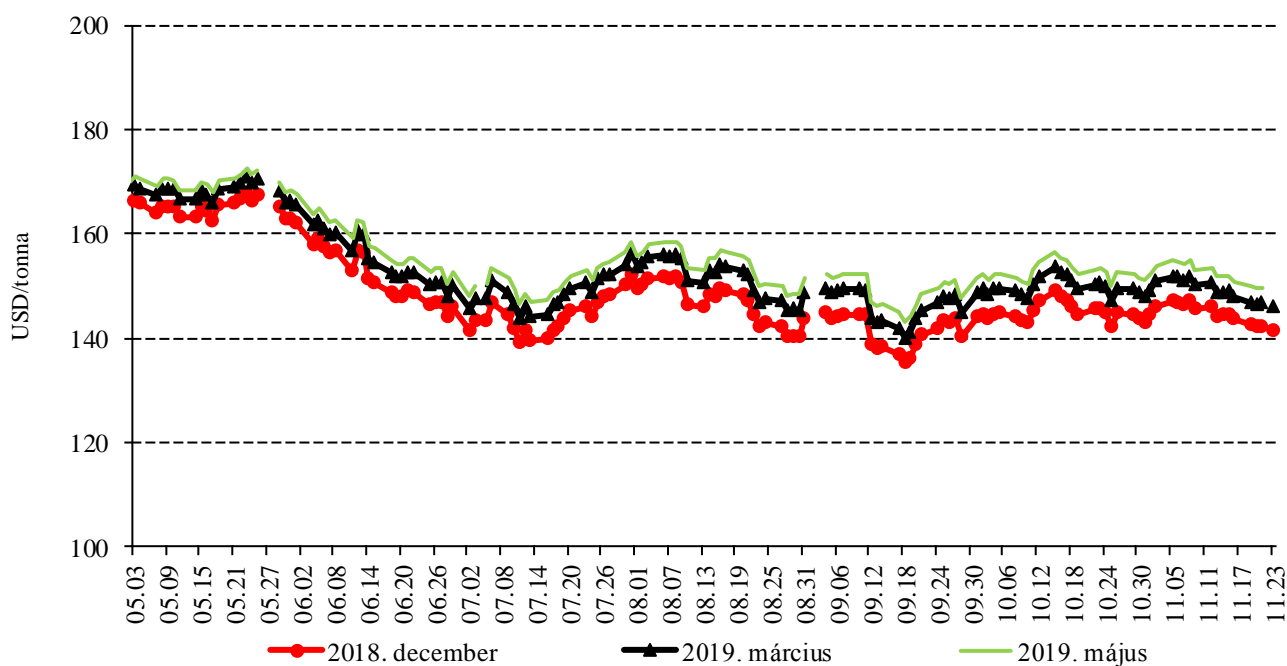
A gabonafélék jegyzése

1. ábra: A búza különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2017–2018)

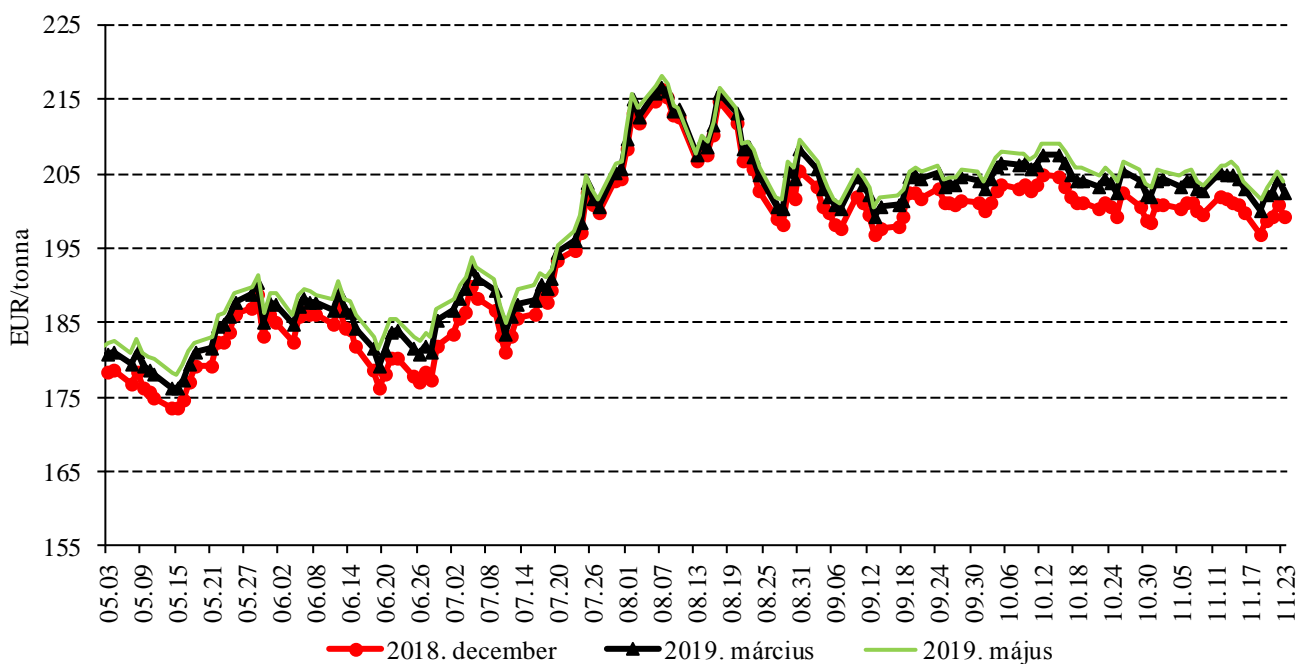
Forrás: CME Group

2. ábra: A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2017–2018)

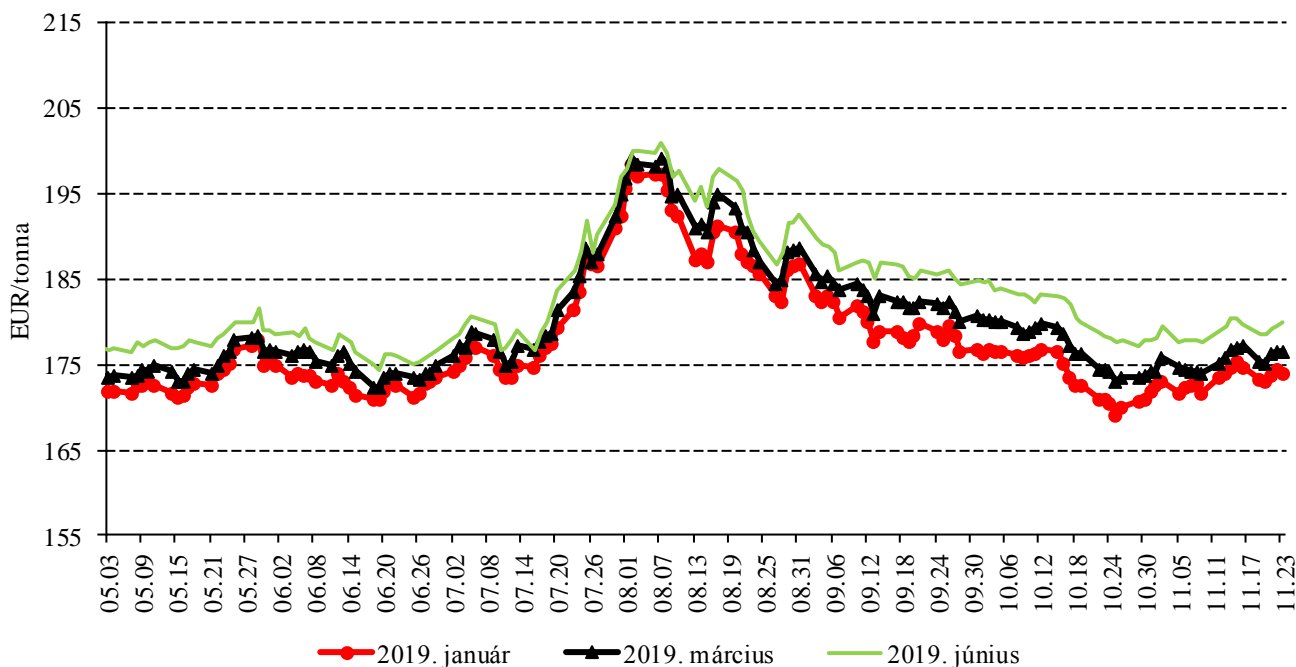
Forrás: CME Group

3. ábra: A búza különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén (2017–2018)

Forrás: Euronext

4. ábra: A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén (2017–2018)

Forrás: Euronext

4. táblázat: A búza és a kukorica nemzetközi tőzsdei jegyzése (2018. november 23.)

Szállítási határidő	Euronext/MATIF, Párizs		Szállítási határidő	CME/CBOT, Chicago (őszi lágy búza)	
	EUR/tonna	HUF/tonna		USD/tonna	HUF/tonna
BÚZA					
2018. december	199	64 009	2018. december	184	51 844
2019. március	203	65 053	2019. március	186	52 632
2019. május	204	65 535	2019. május	189	53 236
2019. szeptember	187	60 074	2019. július	191	53 982
2019. december	189	60 716	2019. szeptember	195	55 103
2020. március	191	61 439	2019. december	200	56 577
KUKORICA					
2019. január	174	55 898	2018. december	141	39 914
2019. március	177	56 701	2019. március	146	41 182
2019. június	180	57 825	2019. május	149	42 050
2019. augusztus	184	59 110	2019. július	152	42 849
2019. november	173	55 576	2019. szeptember	153	43 250
2020. január	168	53 809	2019. december	156	43 939

Forrás: Euronext, CME Group

5. táblázat: A főbb termények különböző lejáratra szóló kontraktusainak belső volatilitása

	Lejárat	Elszámolóár (USD/tonna)	Belső volatilitás ^{a)}	
			2018. 11. 16. (százalék)	2018. 11. 23. (százalék)
Búza	2018. december	183,57	21,0	19,6
Kukorica	2018. december	141,33	14,6	13,5
Szójabab	2019. január	323,71	18,6	17,2
Szójadara	2018. december	336,99	17,7	16,5

^{a)} Belső volatilitás (implied volatility): A piaci szereplők várakozásait tükröző volatilitás, amelyre az adott határidős kontraktusra köthető opciók aktuális prémiumából matematikai modellek segítségével következtetni lehet. (Pl.: Ha a belső volatilitás értéke 15,8 százalék, akkor az adott határidős kontraktus jegyzésében az elkövetkező 365 napban 68 százalékos valószínűséggel $\pm 15,8$ százalék eltérés várható.)

Forrás: Barchart

6. táblázat: A különböző árutőzsdei szereplők nyitott kötésállománya (határidős kontraktusok) a főbb termények vonatkozásában a chicagói árutőzsdén (2018. november 20.)

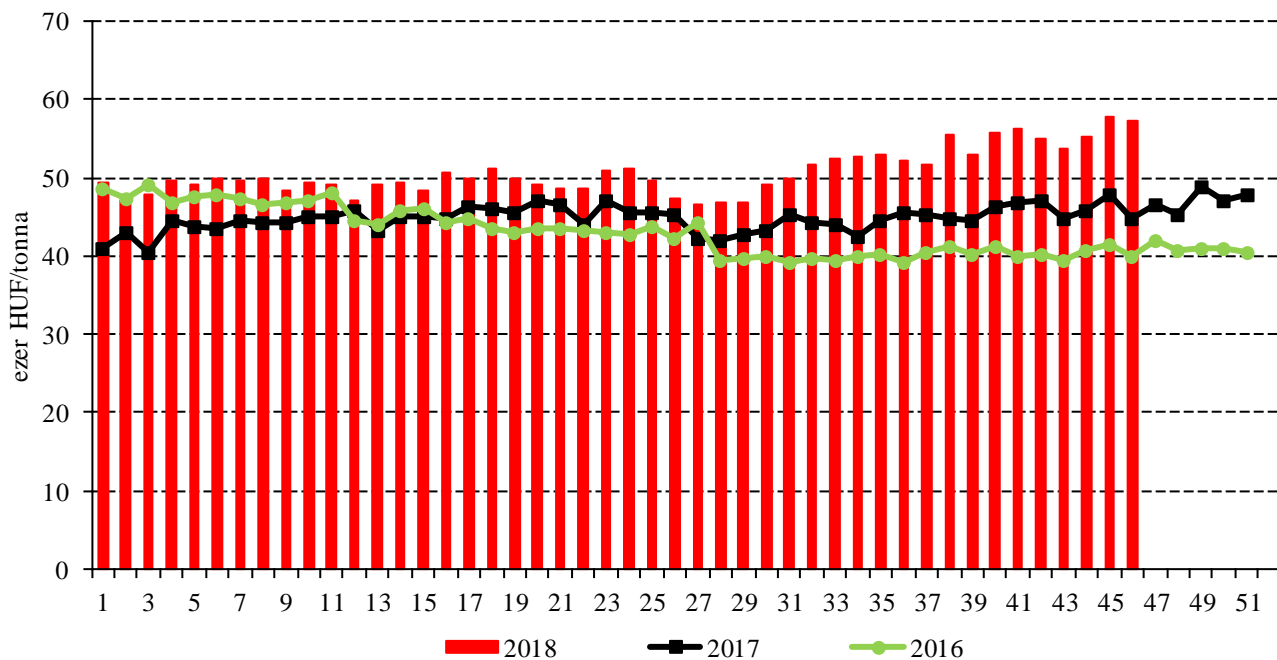
	Pozíciók száma										
	Termelő/kereskedő/ feldolgozó/stb.		Swap kereskedők			Pénzügyi befektetők			Egyéb		
	Vételi	Eladási	Vételi	Eladási	Spread ^{a)}	Vételi	Eladási	Spread ^{a)}	Vételi	Eladási	Spread ^{a)}
Búza	57 169	140 086	90 316	9 510	17 082	79 070	118 712	80 903	77 810	28 329	39 713
Kukorica	518 189	783 246	218 157	37 465	85 812	220 820	230 672	222 639	167 452	58 505	129 188
Szójabab	262 966	292 352	117 752	14 888	22 345	73 778	126 957	93 782	61 751	50 919	47 536
Szójadara	144 188	267 352	71 802	6 742	30 805	53 271	52 047	47 618	46 139	8 222	54 227

^{a)} Spread – Különbözeti ügylet.

Forrás: Commodity Futures Trading Commission

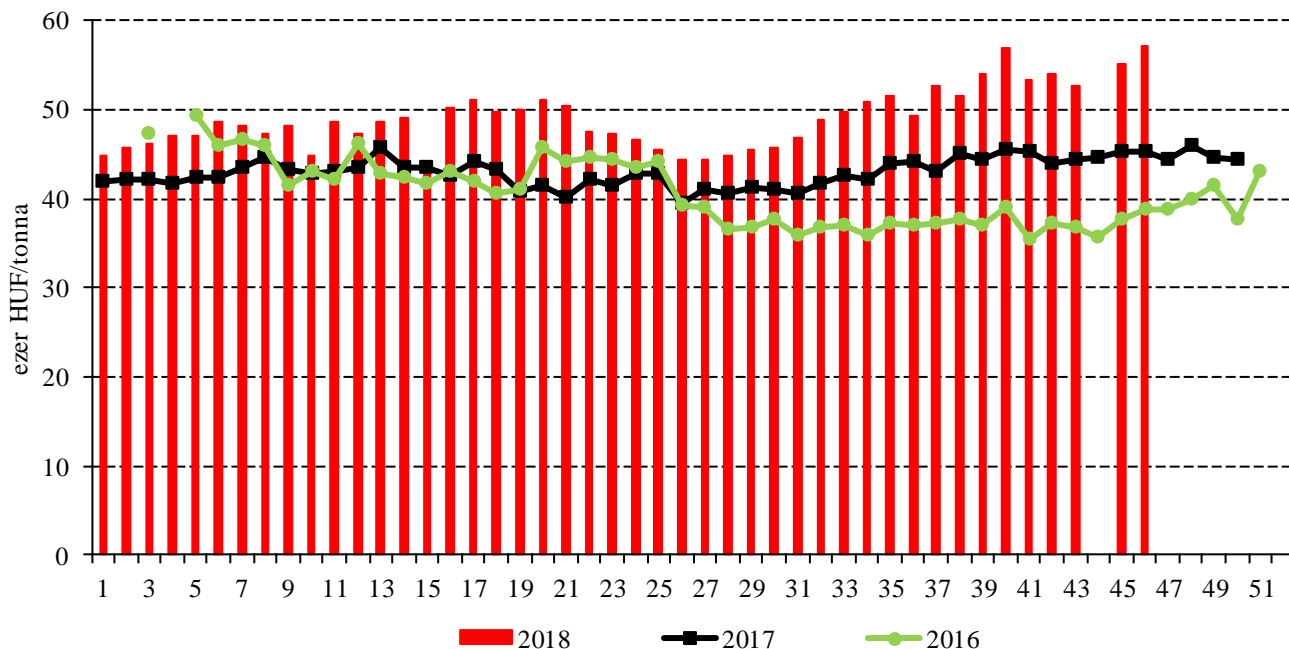
Termelői és kikötői árak

5. ábra: Az étkezési búza heti termelői ára Magyarországon (2016–2018)

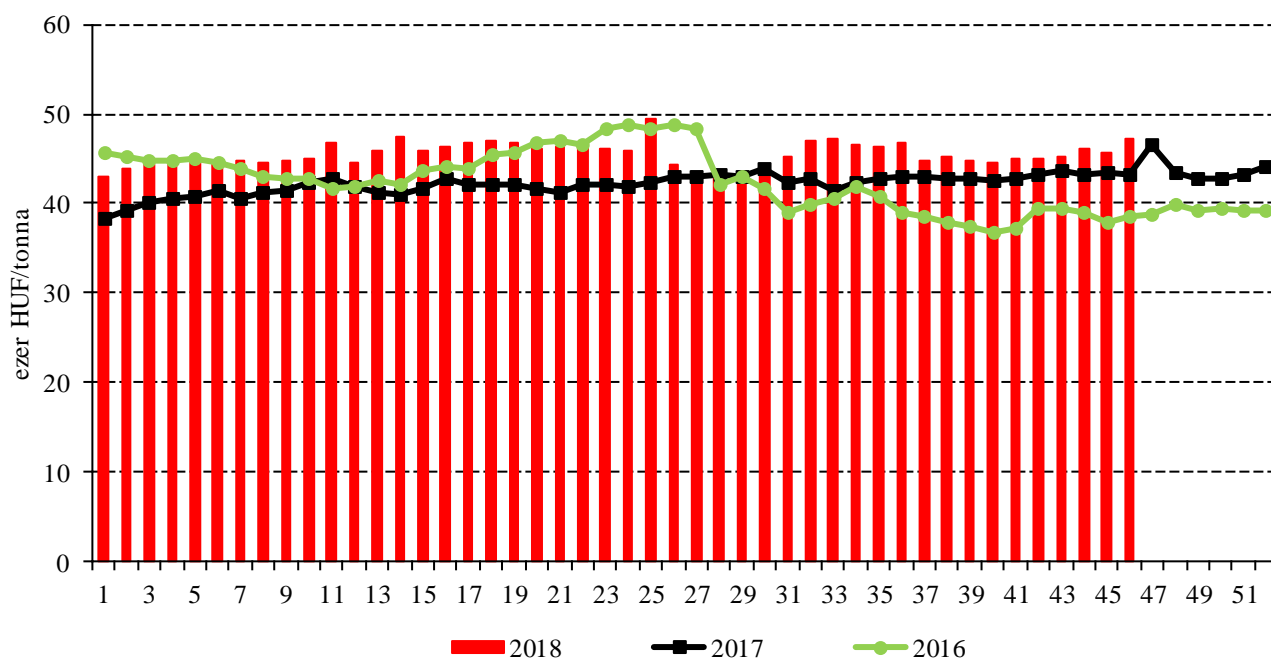
Forrás: AKI PÁIR

6. ábra: A takarmánybúza heti termelői ára Magyarországon (2016–2018)

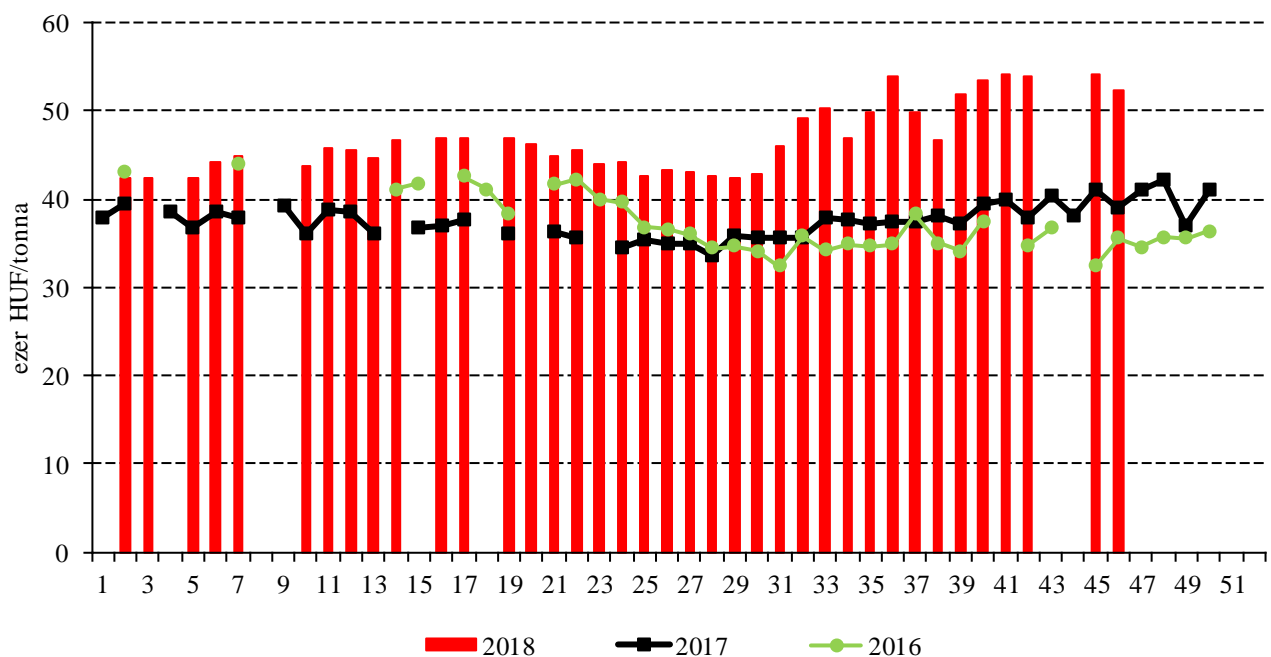
Forrás: AKI PÁIR

7. ábra: A takarmánykukorica heti termelői ára Magyarországon (2016–2018)

Forrás: AKI PÁIR

8. ábra: A takarmányárpa heti termelői ára Magyarországon (2016–2018)

Forrás: AKI PÁIR

7. táblázat: **A gabonafélék nemzetközi és európai kikötői ára**

		Mértékegység	2018. 11. 03.	2018. 11. 10.	2018. 11. 17.	2018. 11. 24.
BÚZA	USA, FOB HRW	USD/tonna	235	229	234	230
	Franciaország, FOB Rouen (superior)	USD/tonna	227	232	232	234
	Oroszország, 12,5% FOB	USD/tonna	228	228	231	228
	Ukrajna, 11,5% FOB	USD/tonna	218	223	223	221
	Románia, FOB Constanța	EUR/tonna	199	n. a.	186	n. a.
KUKORICA	USA, FOB NOLA	USD/tonna	167	165	162	159
	Fekete-tenger, FOB	USD/tonna	162	166	165	166
	Románia, FOB Constanța	EUR/tonna	157	156	166	137
	Hollandia, CIF Rotterdam	EUR/tonna	176	176	176	176
ÁRPA	Franciaország, FOB Rouen	USD/tonna	228	235	234	234
	Fekete-tenger, FOB	USD/tonna	236	237	238	238
	Románia, FOB Constanța	EUR/tonna	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.

Megjegyzés: FOB – Free on Board (költségmentesen a hajó fedélzetére), CIF – Cost, Insurance and Freight (költség, biztosítás és fuvardíj – megnevezett rendeltetési kikötő); n. a. – nincs adat.

Forrás: Hammersmith, Európai Bizottság, IGC

8. táblázat: **A gabonafélék európai termelői ára**

		2018. 43. hét	2018. 44. hét	2018. 45. hét	2018. 46. hét
MALMI BÚZA	Bulgária, DEPPROD Dobrich	184	184	194	194
	Németország, DEPSILO Hamburg	204	204	205	201
	Franciaország, DELPORT Rouen	200	200	201	203
	Románia, DEPSILO Banat	144	149	172	166
TAKARMÁNY-BÚZA	Bulgária, DEPPROD Dobrich	161	166	166	171
	Németország, DEPSILO Hamburg	204	204	205	202
	Franciaország, DEPSILO Eure-et-Loire	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.
	Románia, DEPSILO Oltenia	151	154	135	149
	Egyesült Királyság, FGATE	194	188	189	186
KUKORICA	Bulgária, DEPPROD Pleven	130	130	130	130
	Németország, DEPSILO Hamburg	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.
	Franciaország, DELPORT Bordeaux	168	169	171	177
	Románia, DEPSILO Oltenia	131	127	132	133
TAKARMÁNY-ÁRPA	Bulgária, DEPPROD Burgas	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.
	Németország, DEPSILO Hamburg	205	206	207	203
	Franciaország, DELPORT Rouen	205	205	205	206
	Románia, DEPSILO Muntenia	199	168	190	170
	Egyesült Királyság, FGATE	187	186	188	185

Megjegyzés: DEPPROD – a telephelyen vagy a termőhelyen tehergépkocsra vagy egyéb szállítóeszköze pakolva, DEPSILO – a tárolt termény silónál tehergépkocsra vagy egyéb szállítóeszköze pakolva, DELPORT – a kikötőbe szállítva, FGATE – termelői ár; n. a. – nincs adat.

Forrás: Európai Bizottság

Gabonapiaci információk

9. táblázat: A gabona alapú termékek feldolgozói értékesítési ára Magyarországon

	Kiszereelés	Mértékegység	2017. 46. hét	2018. 45. hét	2018. 46. hét	2018. 46. hét/ 2017. 46. hét (százalék)	2018. 46. hét/ 2018. 45. hét (százalék)
Finomliszt BL 55	ömlesztett	tonna	1 321	2 040	1 801	136	88
		HUF/kg	71	77	78	110	101
	zsákos	tonna	2 212	3 216	2 866	130	89
		HUF/kg	72	81	82	113	101
	zacskós	tonna	996	1 770	1 150	116	65
		HUF/kg	84	90	93	110	103
Rétesliszt BFF 55	ömlesztett	tonna
		HUF/kg
	zsákos	tonna	22	12	17	77	139
		HUF/kg	85	99	102	121	104
	zacskós	tonna	39	73	73	188	100
		HUF/kg	93	98	101	108	102
Fehér kenyér- liszt BL 80	ömlesztett	tonna	747	1 435	1 357	182	95
		HUF/kg	68	76	77	114	101
	zsákos	tonna	639	1 036	936	147	90
		HUF/kg	69	79	79	115	100
Tésztaipari liszt TL 50	ömlesztett	tonna	328	424	411	125	97
		HUF/kg	75	83	81	109	98
	zsákos	tonna	69	101	69	100	68
		HUF/kg	80	87	89	112	103
Étkezési búza- dara AD	zacskós	tonna	57	120	84	149	70
		HUF/kg	94	99	101	108	102

... = Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

Forrás: AKI PÁIR

10. táblázat: Az ipari keveréktakarmányok feldolgozói értékesítési ára Magyarországon

	Mértékegység	2017. október	2018. szeptember	2018. október	2018. október/ 2017. október (százalék)	2018. október/ 2018. szeptember (százalék)
Brojlertáp	tonna	9 406	8 545	9 261	98	108
	HUF/tonna	89 655	93 368	93 742	105	100
Hízósertéstáp	tonna	7 916	9 156	8 804	111	96
	HUF/tonna	69 803	76 106	76 456	110	100

Forrás: AKI PÁIR

11. táblázat: **A gabonafélék külkereskedelme Magyarországon**

		ezer tonna		
		2017. január–augusztus	2018. január–augusztus	Változás (százalék)
Export	10019900 Búza, nem vető	1 964,91	1 091,41	55,5
	10039000 Árpa, nem vető	639,03	315,48	49,4
	10059000 Kukorica, nem vető	2 754,26	1 598,75	58,0
Import	10019900 Búza, nem vető	99,71	99,09	99,4
	10039000 Árpa, nem vető	17,95	9,07	50,6
	10059000 Kukorica, nem vető	47,68	48,80	102,3

Forrás: KSH

12. táblázat: **Az Európai Unió aktuális export-import engedélyei**

		ezer tonna		
		2017. július 1.– 2017. november 19.	2018. július 1.– 2018. november 18.	Változás (százalék)
Export	Búza (durum és liszt nélkül)	8 216	6 006	73,1
	Árpa	2 191	2 066	94,3
	Kukorica	439	707	161,0
Import	Búza (durum és liszt nélkül)	1 244	1 752	140,8
	Árpa	307	84	27,4
	Kukorica	5 570	7 131	128,0

Forrás: Európai Bizottság

13. táblázat: **A világ búza- és kukoricamérlege**

		millió tonna					
		USDA		IGC		Tallage	
		2017/2018 ^{a)}	2018/2019 ^{b)}	2017/2018 ^{a)}	2018/2019 ^{b)}	2017/2018 ^{a)}	2018/2019 ^{b)}
BÚZA							
Termelés		763	734	767	729	734	702
Felhasználás		745	746	739	739	736	726
Export		183	179	176	171	162	156
Import		183	179	176	171	162	156
Zárókészlet		279	267	273	262	233	209
KUKORICA							
Termelés		1 076	1 098	1 047	1 073	996	1 039
Felhasználás		1 086	1 132	1 072	1 112	1 018	1 052
Export		151	161	152	159	154	165
Import		151	161	152	159	154	165
Zárókészlet		341	308	305	266	280	266

^{a)} Előzetes adat. ^{b)} Előrejelzés.
Forrás: USDA, IGC, Tallage

Olajnövény-piaci jelentés

Szójabab

Az *Oil World* piacelemző vállalat novemberi előrejelzésében rekord-szójababtermésre, 366 millió tonnára számít a világon a 2018/2019. gazdasági évben. Az északi féltekén 174 millió tonnát jeleznek a szakértők, ami 3 százalékkal múlná felül a 2017. évi eredményt. Ugyanakkor a déli féltekén egyelőre igen óvatosa az előrejelzések, tekintettel arra, hogy ott 2019 tavaszán kerül betakarításra a 2018/2019. gazdasági évi termés: a 191 millió tonnára prognosztizált kibocsátás 11 százalékkal szárnyalna túl az ideai kibocsátást.

A világ legnagyobb szójababtermelőjénél, az USA-ban közel 36 millió hektáron fejeződött be a szójabab betakarítása, és 3,5 tonna/hektár hozam mellett rekordtermés, 125 millió tonna (+4 százalék) került a tárolókba. Ukrajnában 1,7 millió hektárról 4,3 millió tonna szójabab termett, az átlagos hozam 2,6 tonna/hektár az *APK-Inform* tájékoztatása szerint. Oroszországban ennél gyengébb, 1,5 tonna/hektár átlagterméssel 2,6 millió hektáron (94 százalék) összesen 4 millió tonna szójababot takarítottak be a gazdák november végéig. Az Európai Unióban 990 ezer hektárról (+2 százalék) 2,8 tonna/hektár (+3 százalék) hozam mellett 2,7 millió tonna szójabab (+6 százalék) került a tárolókba.

A chicagói árutőzsdén (*CME/CBOT*) a szójabab fronthavi jegyzése 320 dollár (*USD*)/tonna körül ingadozott november végén.

Magyarországon az AKI PÁIR adatai szerint a feldolgozók átlagosan 130 ezer forint/tonna körüli áfa és szállítási költség nélküli áron értékesítették a full-fat szóját november negyedik hetében. A belföldi újtermésű, 51-53 százalék együttes fehérje- és zsirtartalmú szójababot átlagosan 109 ezer forint/tonna áfa és szállítási költség nélküli termelői áron vásárolták a feldolgozók, kereskedők november negyedik hetében.

Repcemag

Az *Oil World* legfrissebb prognózisa szerint a repcemag és a canola globális termelése 4 százalékkal elmarad az egy évvel korábbtól a 2018/2019. gazdasági évben, 64,2 millió tonna lehet. Tekintettel arra, hogy

ez a volumen 1,5 millió tonnával alulmúlná az előre jelzett felhasználást (sajtolás és egyéb célú), a zárókészlet 6,9 millió tonnára apadhat a szezon végére (-18 százalék). A folyó évi szezon termelésére vonatkozó előrejelzés nem végleges, mivel Kanadában és Ausztráliában még nem fejeződött be a canola betakarítása. Kanadában a 2017. évinél valamivel kisebb, 21 millió tonna termést jeleznek a szakértők. Ezzel szemben Ausztráliában továbbra sem túl biztatóak a kilátások, az egy évvel korábbihoz képest a termés akár 40 százalékkal is visszaeshet, mindössze 2,2 millió tonnával számolnak az elemzők.

Mindeközben befejeződött az őszi káposztarepce vetése az északi féltekén. Az Európai Unióban a vetés idején uralkodó tartós szárazság jelentősen hátráltatta a szántóföldi munkákat, így a *Tallage* prognózisa szerint alig 6,2 millió hektárról (-10 százalék) arathatnak repcemagot a gazdák 2019 nyarán.

A párizsi árutőzsdén (*Euronext/MATIF*) 370 euró/tonna alá ereszkedett a repcemag fronthavi jegyzése november utolsó napjaiban. Magyarországon 110 ezer forint/tonna körüli áfa és szállítási költség nélküli termelői áron forgott a repcemag november negyedik hetében.

Napraforgómag

Közel 52 millió tonna lehet a 2018/2019. gazdasági évi globális napraforgómag-termés, ami mindenkori rekordnak számít. Az *Oil World* előrejelzése szerint ez a volumen éppen fedezi a feldolgozóipar növekvő igényét, így a zárókészletben nem várható érdemi változás (3,7 millió tonna).

A világ két meghatározó napraforgómag-termelőjénél, Oroszországban és Ukrajnában az *Oil World* elemzői 27,1 millió tonna termést jeleznek, ami 2,6 millió tonnával múlja felül a 2017. évi kibocsátást. Az Európai Unióban 9,6 millió tonna termés került a tárolókba, ami kissé elmarad az egy évvel korábbi rekordtól.

Magyarországon a fizikai piacon átlagosan 88 ezer forint/tonnáért cserélt gazdát a napraforgómag november negyedik hetében az AKI PÁIR adatai szerint.

14. táblázat: A napraforgómag és a repcemag heti termelői ára Magyarországon

	HUF/tonna		
	2018. 46. hét	2018. 46. hét/2018. 45. hét (százalék)	2018. 46. hét/2017. 46. hét (százalék)
Napraforgómag	97 197	112	102
Repcemag	117 473	...	112

...= Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

Megjegyzés: A termelői ár az áfát és a szállítási költséget nem tartalmazza.

Forrás: AKI PÁIR

15. táblázat: A szójabab havi termelői ára Magyarországon

	HUF/tonna		
Minősítés	2018. szeptember	2018. október	2018. október/2018. szeptember (százalék)
<51% ProFat	...	104 265	...
51–53% ProFat	104 428	105 713	101
>=53% ProFat	–
Minősítés nélküli	102 565	105 187	103

...= Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

Megjegyzés: A termelői ár az áfát és a szállítási költséget nem tartalmazza.

Forrás: AKI PÁIR

16. táblázat: Az olajmagok legközelebbi lejáratra szóló jegyzése a hazai és a nemzetközi tőzsdéken

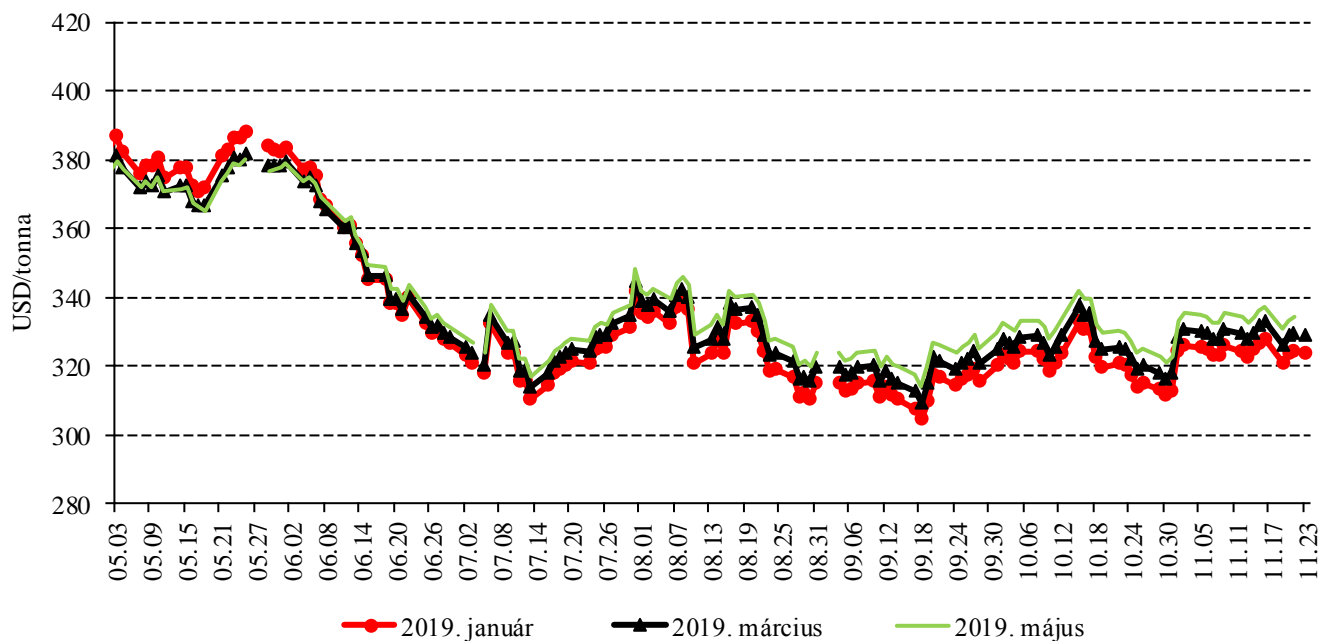
	Szállítási határidő	Mértékegység	2018. 11. 21.	2018. 11. 22.	2018. 11. 23.
Budapesti Értéktőzsde (BÉT)	Napraforgómag	HUF/tonna	–	–	–
	Repcemag	HUF/tonna	–	–	–
Párizsi árutőzsde (Euronext/MATIF)	Repcemag	EUR/tonna	370	370	370
Chicagói árutőzsde (CME/CBOT)	Szójabab	USD/tonna	324	–	324

Megjegyzés: A napraforgómagot 2017. október 2., a repcemagot 2017. szeptember 1. óta nem jegyzik a BÉT-en.

Forrás: BÉT, Euronext, CME Group

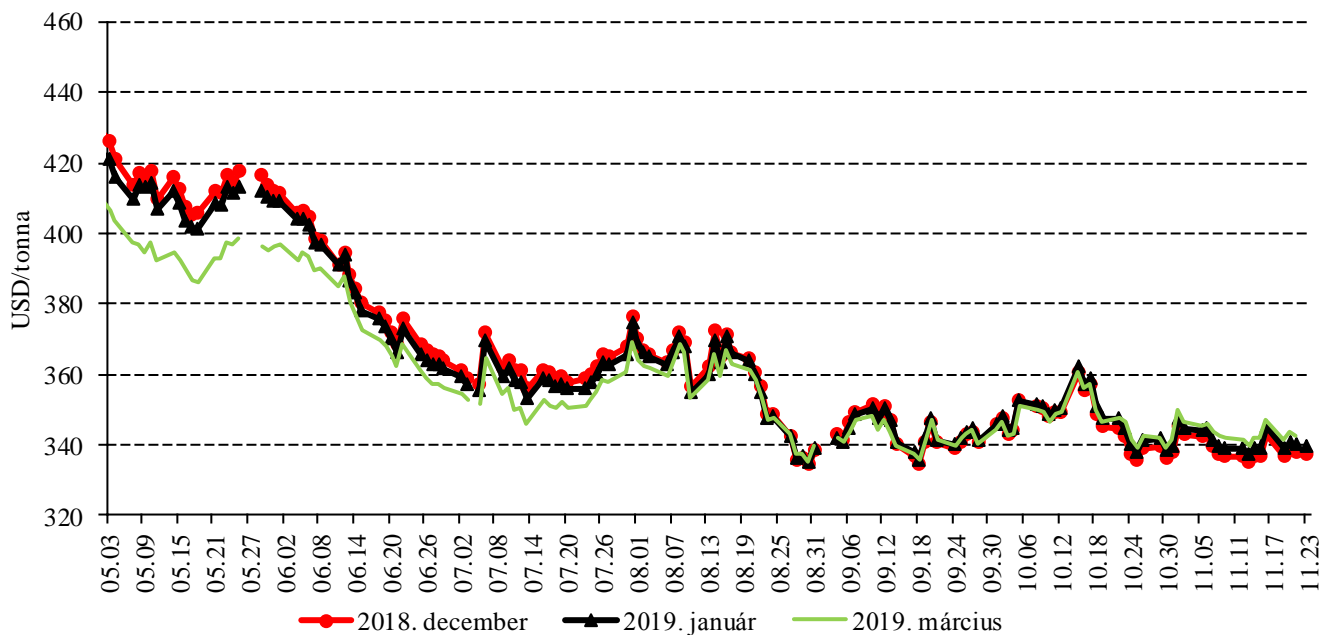
Az olajmagok és származékaik jegyzése

9. ábra: A szójabab különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2017–2018)

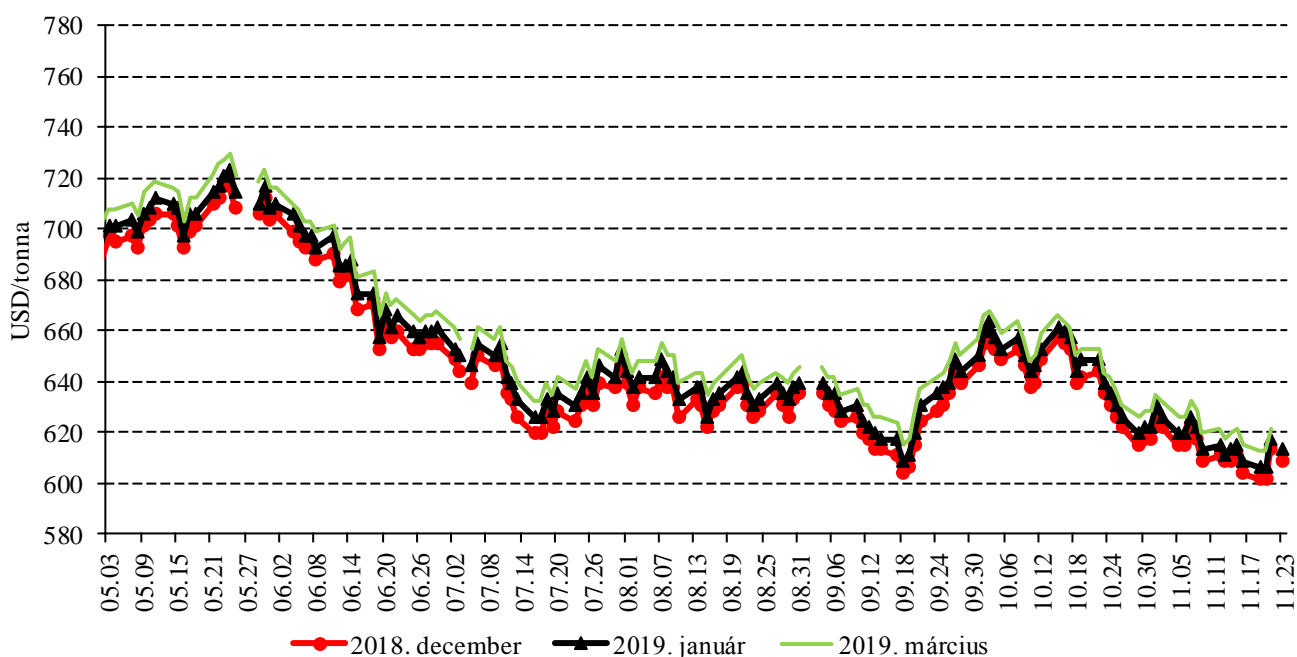
Forrás: CME Group

10. ábra: A szójadara különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2017–2018)

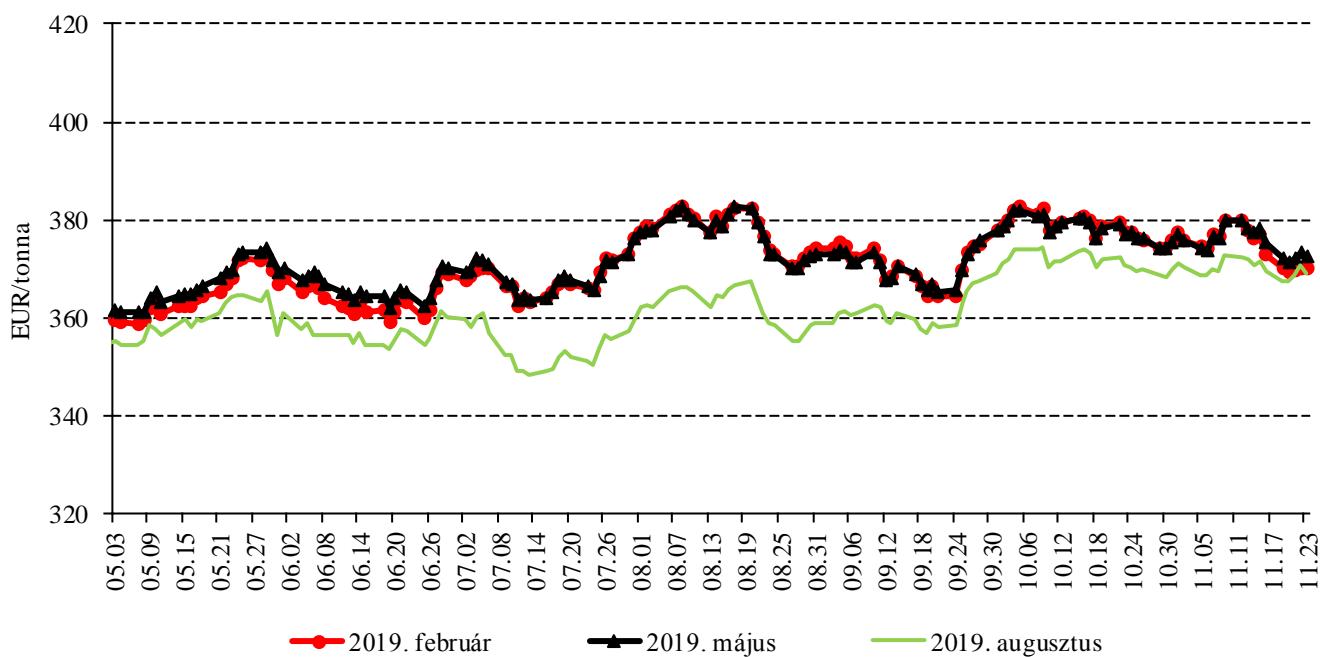
Forrás: CME Group

11. ábra: A szójaolaj különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2017–2018)

Forrás: CME Group

12. ábra: A repcemag különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén (2017–2018)

Forrás: Euronext

17. táblázat: **Az olajmagok és származékaik jegyzése a párizsi és a chicagói árutőzsdén (2018. november 23.)**

Euronext/MATIF, Párizs			
	Szállítási határidő	EUR/tonna	HUF/tonna
REPCEMAG	2019. február	370	118 863
	2019. május	373	119 666
	2019. augusztus	369	118 541
	2019. november	372	119 505
	2020. február	373	119 826
	2020. május	372	119 344
CME/CBOT, Chicago			
	Szállítási határidő	USD/tonna	HUF/tonna
SZÓJABAB	2019. január	324	91 422
	2019. március	329	92 834
	2019. május	334	94 224
	2019. július	338	95 492
	2019. augusztus	340	95 989
	2019. szeptember	340	96 093
SZÓJADARA	2018. december	337	95 173
	2019. január	339	95 859
	2019. március	342	96 605
	2019. május	345	97 570
	2019. július	349	98 565
	2019. augusztus	351	99 033

Forrás: Euronext, CME Group

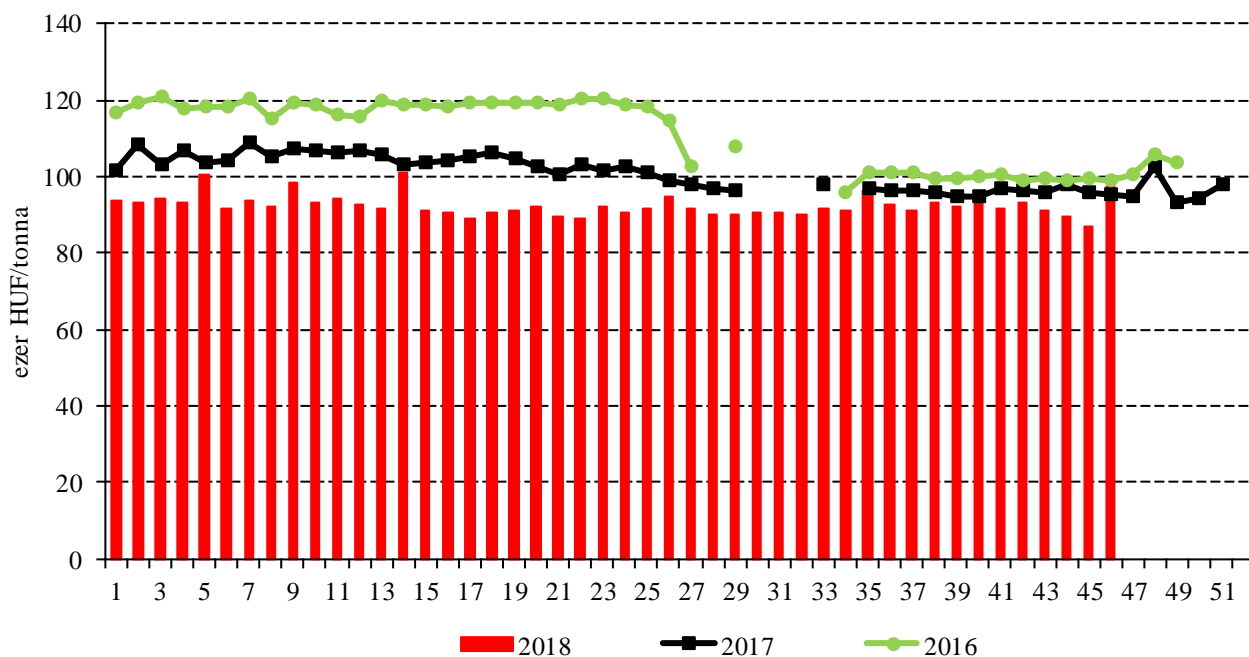
18. táblázat: **A növényolajok és származékaik jegyzése Olaszországban és Ausztriában (2018. november 20.)**

Termék	Ország	EUR/tonna	HUF/tonna
Napraforgóolaj (nyers)	Olaszország	613	197 078
Napraforgóolaj (finomított)		793	254 995
Szójaolaj (nyers)		618	198 687
Szójaolaj (finomított)		678	217 992
Napraforgódara	Ausztria	255	82 011
Repcedara		265	85 227

Forrás: Associazione Granaria di Milano, BLPW

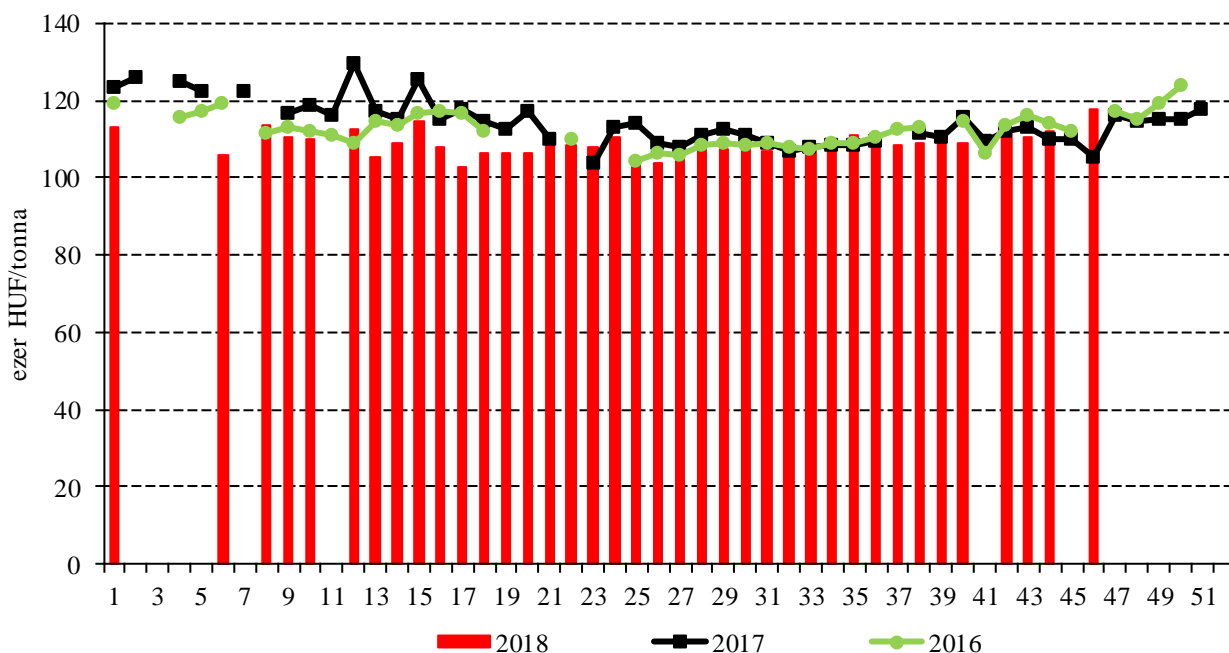
Termelői és kikötői árak

13. ábra: A napraforgómag heti termelői ára Magyarországon (2016–2018)

Forrás: AKI PÁIR

14. ábra: A repcemag heti termelői ára Magyarországon (2016–2018)

Forrás: AKI PÁIR

19. táblázat: Az olajmagok és származékaik nemzetközi és európai kikötői ára

		USD/tonna				
		2018. 11. 03.	2018. 11. 10.	2018. 11. 17.	2018. 11. 24.	
SZÓJA	BAB	USA FOB NOLA	335	335	336	332
		Brazília FOB	406	392	378	364
		EU CIF, USA-ból	359	373	378	n. a.
		EU CIF Brazíliából	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.
		Fekete-tenger FOB	347	347	347	345
		Argentína, Up River FOB	376	380	368	360
	DARA	EU CIF Rotterdam	362	367	368	n. a.
OLAJ	EU FOB	747	734	723	729	
REPCE		Franciaország FOB Rouen	420	433	430	427
		EU, 00 CIF Hamburg	431	432	428	n. a.
	MAG	Ausztrália FOB	424	449	447	442
		Kanada FOB	399	399	392	389
		Ukrajna FOB	424	425	422	423
	DARA	EU FOB Hamburg	268	280	277	n. a.
	OLAJ	EU FOB Hollandia	855	874	869	n. a.
NAPRAFORGÓ		EU CIF Amszterdam	377	380	378	n. a.
	MAG	EU FOB Bordeaux	361	365	360	358
		Ukrajna FOB	338	335	335	340
	DARA	Ukrajna DAF	250	242	238	n. a.
		Ukrajna FOB	235	235	230	225
	OLAJ	EU FOB Rotterdam	695	695	680	n. a.
		Fekete-tenger FOB	650	648	638	n. a.
NYERS PÁLMAOLAJ	EU CIF	510	500	455	n. a.	

Megjegyzés: FOB – Free on Board (kölségmentesen a hajó fedélzetére – megjelölt elhajozási kikötő), DAF – Delivered at Frontier (határra szállítva); CIF – Cost, Insurance and Freight (kölség, biztosítás és fuvardíj – megnevezett rendeltetési kikötő); n. a. – nincs adat.

Forrás: APK-Inform, Hammersmith, Oil World, Európai Bizottság, IGC

Olajmagpiaci információk

20. táblázat: A növényolajok és származékaik feldolgozói értékesítési ára Magyarországon

Megnevezés	Mértékegység	2017. 46. hét	2018. 45. hét	2018. 46. hét	2018. 46. hét/ 2017. 46. hét	2018. 46. hét/ 2018. 45. hét
					(százalék)	(százalék)
Nyers napraforgóolaj	tonna	147	...	1 085	738	...
	HUF/tonna	211 913	...	207 777	98	...
Napraforgódara	tonna	6 373	7 342	6 869	108	94
	HUF/tonna	48 841	63 410	61 948	127	98
Nyers repceolaj	tonna	–	–	...
	HUF/tonna	–	–	...
Repcedara	tonna	...	1 551	742	...	48
	HUF/tonna	...	71 714	71 472	...	100

... = Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

Forrás: AKI PÁIR

21. táblázat: A full-fat szója, a szójadara és a szójaolaj feldolgozói értékesítési ára Magyarországon

	Mértékegység	2018. 45. hét	2018. 46. hét
		tonna	326
Full-fat szója	HUF/tonna	132 266	129 988
	tonna
Szójadara	HUF/tonna
	tonna	–	–
Szójaolaj	HUF/tonna	–	–

... = Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

Megjegyzés: Full-fat szója: 33% fehérje, 12% olaj, max. 12% víz. Szójadara: Low-Pro, Mid-Pro, High-Pro összesítve. Az ár az áfát és a szállítási költséget nem tartalmazza.

Forrás: AKI PÁIR

22. táblázat: Az importból származó szójabab és szójadara behozatali ára Magyarországon

Mértékegység	2018. október	
	Szállítás ideje: 2018. október–2018. december	
Szójabab (GM-mentes)	tonna	...
	HUF/tonna	...
Szójadara (GM) ^{a)}	tonna	2 836
	HUF/tonna	105 374
Szójadara (GM-mentes)	tonna	...
	HUF/tonna	...

... = Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

^{a)} Származási ország: GM szójadara (FCA Koper) – Brazília/nem jelölt

Forrás: AKI PÁIR

23. táblázat: Az olajmagok és származékaik külkereskedelme Magyarországon

ezer tonna

		2017. január–augusztus	2018. január–augusztus	Változás (százalék)
Export	1205 Repcemag	500,39	453,98	90,7
	1206 Napraforgómag	202,42	355,58	175,7
	2304 Szójadara	94,51	87,39	92,5
Import	1205 Repcemag	55,10	65,92	119,6
	1206 Napraforgómag	46,94	69,02	147,0
	2304 Szójadara	302,08	298,71	98,9

Forrás: KSH

24. táblázat: A világ olajmagmérlege

millió tonna

	USDA		Oil World		Tallage	
	2017/2018 ^{a)}	2018/2019 ^{b)}	2017/2018 ^{a)}	2018/2019 ^{b)}	2017/2018 ^{a)}	2018/2019 ^{b)}
SZÓJABAB						
Termelés	339	367	341	366	339	369
Felhasználás	295	308	344	351	343	359
Export	153	155	153	160	153	156
Import	154	152	155	157	153	156
Zárókészlet	100	112	92	107	99	109
REPCEMAG						
Termelés	74	71	67	64	72	69
Felhasználás	71	71	64	66	73	75
Export	16	17	16	17	16	18
Import	15	17	16	17	16	18
Zárókészlet	7	6	8	7	8	6
NAPRAFORGÓMAG						
Termelés	47	50	50	52	49	49
Felhasználás	47	50	50	52	49	49
Export	2	2	3	3	3	3
Import	2	2	3	3	3	3
Zárókészlet	3	4	4	4	4	4

^{a)} Előzetes adat.^{b)} Előrejelzés.

n. a. – nincs adat.

Forrás: USDA, Oil World, Tallage

Bioüzemanyag melléklet

Az *F.O. Licht* elemzői szerint a világ biodízel-termelése (zsírsav-metil-észter és hidrogénezett növényi olaj együtt) 36,8 millió tonna lehet 2018-ban, 4 százalékkal több, mint egy évvel korábban. A kibocsátás Indonéziában (+29 százalék), az USA-ban (+16 százalék), Thaiföldön (+10 százalék) és Brazíliában (+9 százalék) bővíülhet jelentősen. 2019-re további 10 százalékkal 40,6 millió tonnára nőhet a globális termelés. A felhasználás a 2017. évihez képest 12 százalékkal 37,9 millió tonnára emelkedhet, 3 százalékkal haladhatja meg a várható kibocsátást.

Az *F.O. Licht* szakértői 13,3 millió tonna biodízel termelését (zsírsav-metil-észter és hidrogénezett növényi olaj együtt) valószínűsítik az Európai Unióban 2018-ban (-5 százalék), míg a felhasználás 15,2 millió tonna lehet (+12 százalék). Az unió biodízel-kivitele 800 ezer tonnára nőhet az idén (+33 százalék). 2018. január–augusztus között 316,6 ezer tonna zsírsav-metil-észter távozott a közösségből, 57 százalékkal több, mint egy évvel korábban, elsősorban az USA (132,8 ezer tonna), Svájc (72,5 ezer tonna) és Peru (57,4 ezer tonna) piacaira. Az elemzők szerint a tagországok biodízel-behozatala jelentősen, 143 százalékkal 2,9 millió tonnára nőhet 2018-ban. Az év első nyolc hónapjában 2,5 millió tonna importtermék érkezett a harmadik országokból, jórészt Argentínából (1,2 millió tonna), Indonéziából (538,5 ezer tonna) és Malajziából (433,9 ezer tonna). A 2018. január–augusztus között beszállított mennyiség 111 százalékkal haladta meg a 2017. évi teljes behozatalt (1,2 millió tonna).

Németországban a biodízel nagykereskedelmi ára 2018. augusztus–szeptember között 2 százalékkal 1184 euró/m³-re csökkent, majd 2018 októberében

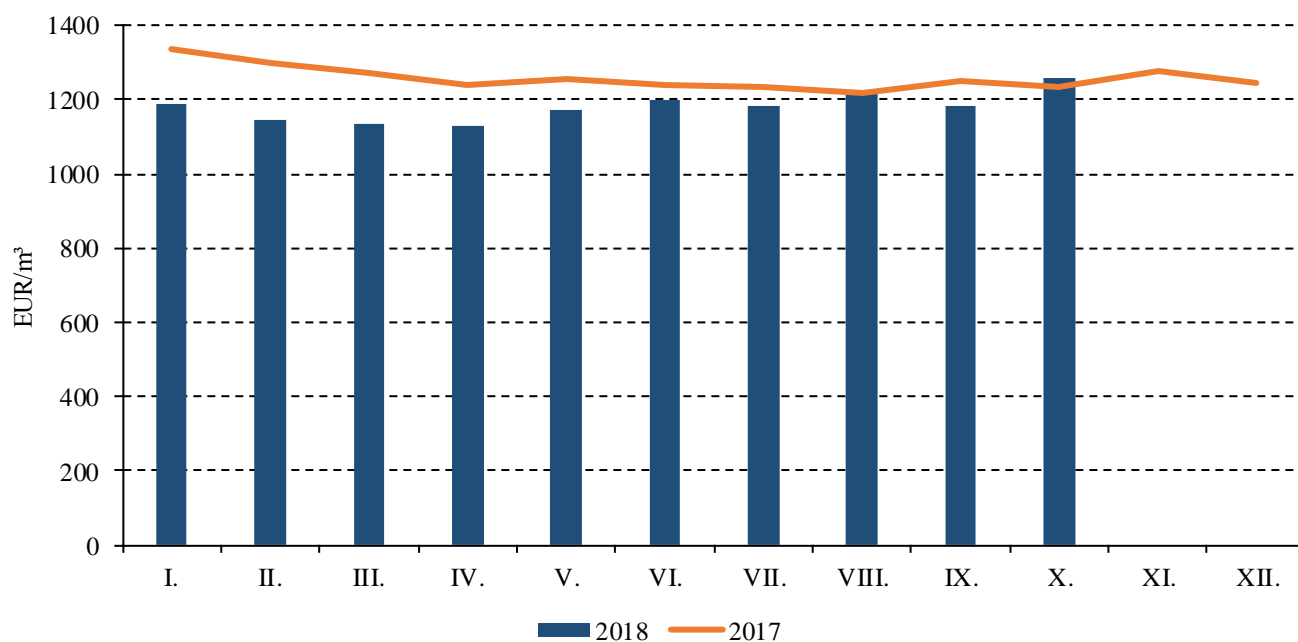
6 százalékkal 1258 euró/m³-re emelkedett. Ez az árszint az egy évvel korábbi 2 százalékkal haladta meg (*UFOP*).

Az *F.O. Licht* szakértői szerint az USA biodízel-termelése 7,7 millió tonna lehet 2018-ban (+16 százalék). 2018. január–augusztus között az egy évvel korábbinál közel 17 százalékkal több, 3,9 millió tonna biodízelt (zsírsav-metil-észter) állítottak elő. Az Egyesült Államok biodízellejexportja a 2017. évi 12 százalékkal haladhatja meg (350 ezer tonna) az idén, 2018. január–augusztus között 261,6 ezer tonna került kivitelre. A behozatal 1 millió tonnára csökkenhet 2018-ban (2017: közel 2 millió tonna). Az év első nyolc hónapjában 311,1 ezer tonna zsírsav-metil-észter (+2 százalék) érkezett az USA-ba, jórészt Kanadából (212,6 ezer tonna). A 2018. évi felhasználás volumene az egy évvel korábbinál 5 százalékkal kevesebb, 8,2 millió tonna lehet, melyből az év első hét hónapjában 3,6 millió tonna zsírsav-metil-észter került feldolgozásra.

Brazília biodízel-termelése 4,1 millió tonnára emelkedhet 2018-ban (2017: 3,8 millió tonna), míg a felhasználás 21 százalékos növekedését prognosztizálják az *F.O. Licht* elemzői: 4,5 millió tonna várható a folyó szezonban. 2018. január–szeptember között 3,4 millió tonna biodízelt (zsírsav-metil-észter) állítottak elő (+25 százalék). A felhasználás volumene az egy évvel korábbinál 25 százalékkal több, közel 3 millió tonna volt 2018. január–augusztus között.

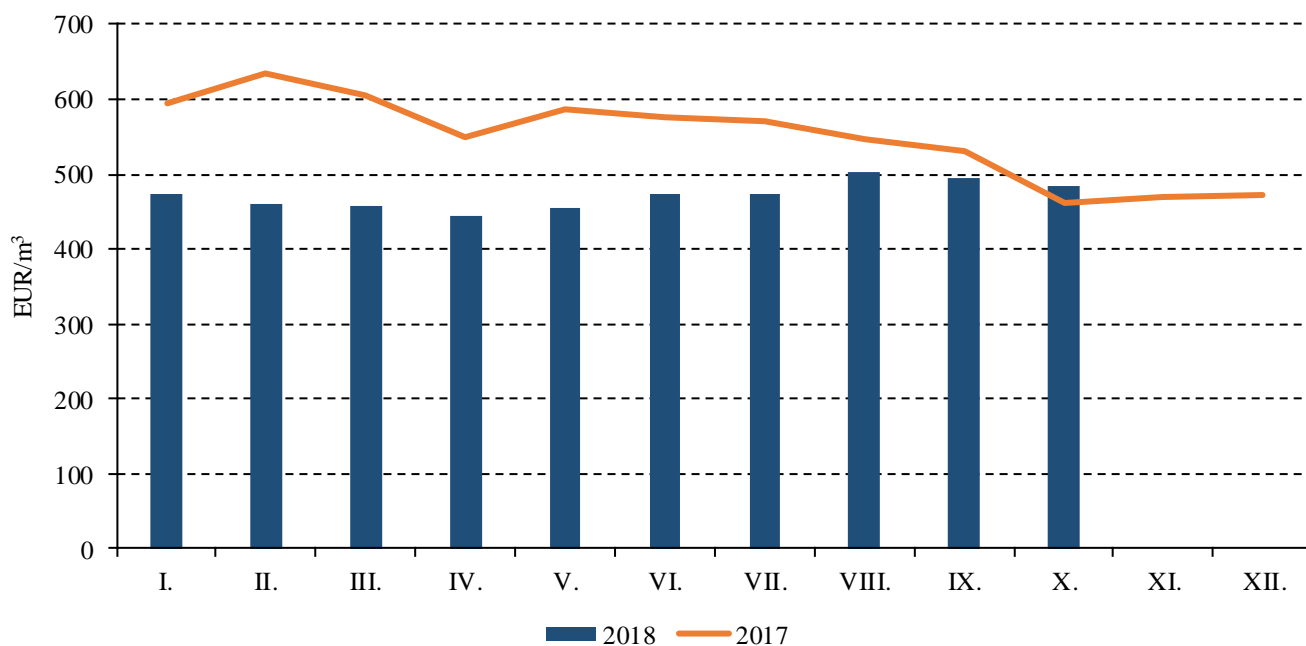
A londoni árutőzsdén (*ICE*) az ásványolaj legközelebbi lejáratra szóló jegyzése 7 százalékkal nőtt 2018. augusztus–szeptember között, 79,1 dollár (*USD*)/barrel volt, majd októberben további 3 százalékkal 81,3 dollár/barrelre emelkedett.

15. ábra: A repceolaj-metil-észter ára Németországban (2017–2018)

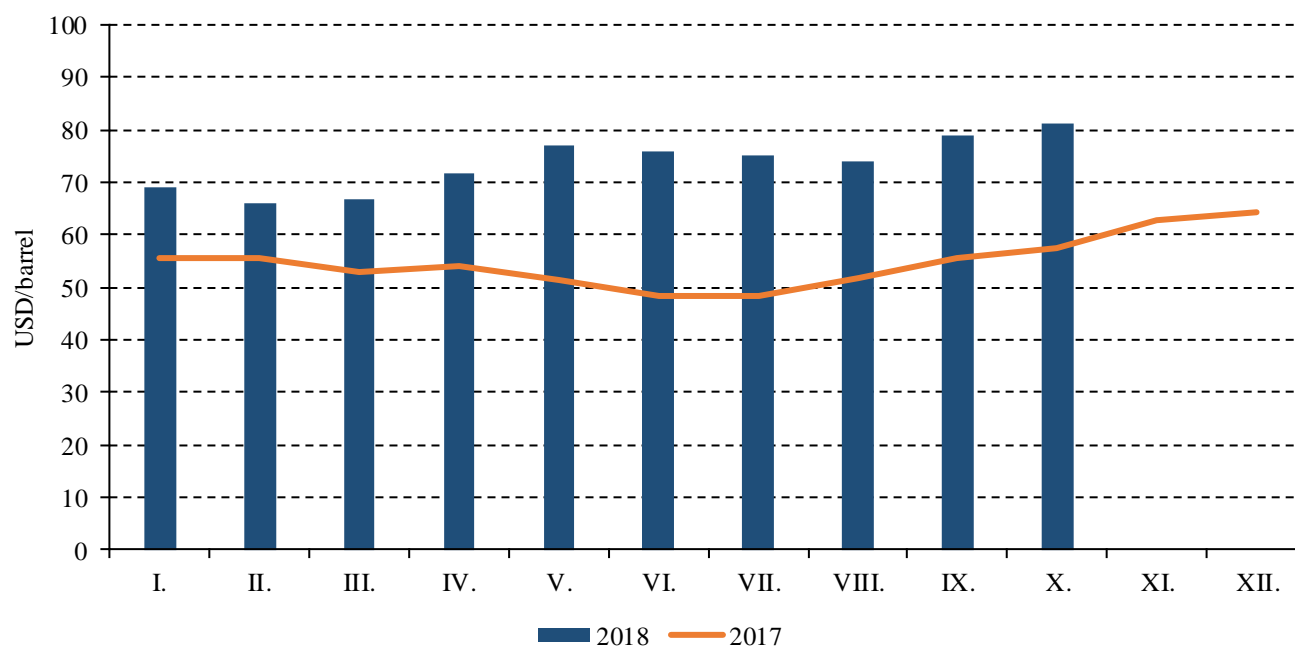
Megjegyzés: -10–12 °C, EN14214
 Forrás: F.O. Licht, UFOP

16. ábra: A bioetanol ára a nyugat-európai kikötőkben (2017–2018)

Megjegyzés: 92–96% alkoholtartalom, FOB ARA T2
 Forrás: F.O. Licht

17. ábra: Az IPE Brent ásványolaj legközelebbi határidőre szóló jegyzésének havi átlaga a londoni árutőzsdén (2017–2018)

Forrás: HGCA, ICE

25. táblázat: Néhány nagy termelő ország biodizelmérlege

	ezer tonna					
	Európai Unió		USA		Brazília	
	2017 ^{a)}	2018 ^{b)}	2017 ^{a)}	2018 ^{b)}	2017 ^{a)}	2018 ^{b)}
Termelés	14 087	13 346	6 616	7 700	3 776	4 100
FAME	11 449	10 766	5 316	6 250	3 776	4 100
HVO	2 638	2 580	1 300	1 450	–	–
Felhasználás	13 511	15 174	8 564	8 170	3 347	4 547
FAME	11 189	12 531	6 612	6 445	3 347	4 547
HVO	2 322	2 643	1 952	1 725	–	–
Export	601	800	313	350	1	–
FAME	337	500	313	350	1	–
HVO	264	300	–	–	–	–
Import	1192	2 900	1 956	1 000	–	–
FAME	1192	2 800	1 324	500	–	–
HVO	–	100	632	500	–	–
Zárókészlet	2 955	1 703	1 274	1 454	1 233	786

Megjegyzés: FAME – zsírsav-metil-észter; HVO – hidrogénezett növényi olaj.

^{a)} Előzetes adat.

^{b)} Előrejelzés.

Forrás: F.O. Licht

